

OMUKUETU

No 9

SEPTEMBER

1937

X·X·X·X·X·X·X ■ XX·X·X·X·X·X·X·X·X·X·X·X ■ X·X·X·X·X·X·X

U nombili jalje?

„Inda nombili ja Kalunga, Kalunga ko mbili ne ku endise, ombili ja Kalunga naji kale nangoje” no šo tuu, — oohapu zatjan ngeji otazi uuvika akuhe omasiku ngaka, otse šo tu li po tua hala okušuna kevi ljaandjetu. Aantu mbaka je tu halela uanaua, ihe Kalunga ota zilazila ngini omasiku ngaka? Ajehe mbaka taa popi ombili ja Kalunga oje na tuu ombili ndjoka moomueño zauo ngašika pomilungu zauo? O ngame nda haluka šo nde ši zilazila, ošoka Kalunga te tu kumagiza šili nošipango ošitijaali no ta ti: „Ezina lj'Omüua Kalunga koje ino li tumbula ouala, ošoka Omüua ite eša inaa geele ngoka ta tumbula ouala ezina lje.” Omüuambo omüketu, ue ši zimbulula tuu nkene aantu ojendji taa tumbula ombili ja Kalunga nando kaaje ji na moomueño zauo jene. Ojo oje nombili jalje ano? Ombili jauo ojo ombili ja Satana, ombili juuposi no jonkolui. Aantu mboka je neiuuvo euiraji otaa kambazala okumueniša eui ndjoka ljokomueño tali ja neñetele šo taa galangatele mondoja juulunde. Otaa kongo omüti ngu tagu mueniš' uuehame.

Ngele ngoje u nošiponga itaši vulika komiti, oto indile aanandjokue je ku tande. Omüntu šo ta tandua ota košišua kaa kale u uuvit' uuehame ua ša manga ta tandua, ihe omüti šo gua kaniša oonkondo zaguo molutu luomütandua ngu, oje ota papuzuka no ti iigizile mokule muuehame ue.

Tala, omütondi ngele te ku hepeke nomakotokelo, niifundja nuufuzime uoje ote

ku košiša, te ku pe omüti ngu guomoheli u kale u nombili aniuu, manga to lika, koš mambungu gomilema.

Aamati ne auuambo, otamu nölele aakueni šo mu li kuušimba no tamu ti: „otandi ku minike nombili ja Jesus Kristus.” Inamu nöla ngeji manga inamu ikonakona šili, kutja ombili ndjoka jeni ojalje. Inamu zimbua oohapu nzoka za tilika: „Omüua ite eša ina geele ngoka ta tumbula ouala ezina lje.” Nenge, mua hala šili okuzana nelaka ljomükuaniihua guaakuaniilua? Tokoleni ne jeni!

Ngele ua hala šili ombili ndjoka ja Kalunga eša ano iifundja nuufuzime. Hempulula ngu holole omapunduko nuulunde uoje Omüua Jesus a uape okuaaluza iilalo joje jokomueño. Ino holeka ošitumbuka šono ošinaji taši ku etele eso ljaaluhé.

Atuhe tu li po otatu uuka kuua uunenene ucmükuaniihua guaakuaniilua. Omüntu ngu e nombili nomükuaniihua nguka oje tuu nguka ha guaniša ehalo lje. Oje ina pumbua okulimbililua nokutila moškuja kue kuua (kepangulo ljahuginina). Ihe mondjila omu na išeue ojendji mboka, je li muuntša uauo no taa jolo ouala. Ombili jauo ojo ombili ndjoka jiifundja taji zi mu Satana, omükuluntu guaahol'uunntsa, ihe papuzuko ljaantu jatjangeji oli niihuna esiku lja hugunina.

Kuume kandje, ua laleke ndje nombili ja Kalunga, zilazila oohapu nzoka zoje muene manga ombili ja Jesus otaji monika mehempululo ljašili no miilalo j'Omükuliliguetu. Ua popi tuu ošili nenge to košš natango?

Tuure Vapaavuori.

MOJAANDJETU

Oongunga.

Oontamanana hazi jono okuhoolasana kuaantu nokuaakriste uo, ohazi zi peni? O luindjilulindji okokuljasana oongunga. Esiku ljoluhupo loje ua ji komukueni no ua ti: „Kuaşa ndje ontumba, no tandi ji futu mbala.” Iinima ue ji indile ue ji peua uo. Omukueni te ku tegelele, u mü şunine iinima je. Ihe, etegelele lja ningi ljouala. Ongoje ua zimbua. No şo ua zimbuluşua, ua űngua aniuu. Ošo ua űngua sigo oontamanana za holoka. Aantu ja ljasana oongunga, kaa hoolasane.

Onke ongoje nge ua şiminikua okulila omukueni oongunga, endelela oku ji futa, „manga mu li mondjila naje, oje kee ku gandje komupanguli.” Omujapostoli paulus ta ti: „Inamu kala mu nongunga jomuntu, oongunga zokuhoolasana ozo azike.”

Ngele ua hala u lande oramata ino ji landa oongunga. Oramata ja fa oşaalua. Ngujaka şo kua hala oşaalua okua landa po iinima je ajihe, no i ilandele ihe epja lja şo. Ošo omukongi guokau okua ningi. Andola ja hala oşaalua nokaue oongunga, andola inaje ji peua nando esiku limue.

Jamue taa kongo ooramata, noombapila, nuuűolişo nuutendişo uo oongunga. Ongoje ua azika ue ji peua nale, endelela u ka fute oongunga joje.

Omahokololo gomapapuzuko gaantu taga ti: aafuşi haa şuna iinima ja jakua, aannangunga taa ka futa oongunga zaau. Ongoje taa tindi, kaa na mpo taa mono ombili. Okufuta oongunga okuo uo okuiimika iijimati haji tu holola otse ngele aakriste ja şili. — Omulongi, omukriste, unake to ka futa oongunga joje?

KAMA!

Okambo nkoka ka tegelelua nale, okaholoka nena ndjika. Oko taka hokolola nkene omukuanilua omuluuze okua zi muupagani, nokua ningi omukriste e noonkondo okusinda oondjigilile oonkulu, nokua zigiginine ukriste no momapjagano gaantu. Oje okua lele aantu je e nombili no e noonkondo nokua koleke oşilongo şe. Aaluuze naatiligane je mu simaneke omunandunge nomujuuki. Oondjenda ze okue zi bulişa neűanu, oşoka oşilongo oşipe şe mü tegelele megulu. — Ano, omukuetu, kongakamaliua, okatiki kamue akeke u ki ilandele Kama. Oşilinga jimue taji ku pe uumbo uune (4). — Endelela!

Osiogalele

SOVALONGUA

sa onkala kOniipa omafiku 28—30 a Juli. Okua onkala ovalongua 255 averse kunue. OkEngela kua dja 103, kOnguediva 42, kOsiganlo 47, kOnandjokue 15 naaniipa 48. Kalunga je muene na nangeke ava averse noupuna opo Omepo jaje ji mone omi to okuhengumuna eemuenjo davo.

OMUULIKITUMO

kua kuatua kosidu esi a li kOukuanjama noje e nokukala kOnandjokue omafiku amue. Onge hano ina ja paima kouninginino a ka talele po omaongalo ako, ngasi „Omukuetu” a hokolola nokuli. Ndele ne oje a hala okuja ko mu September: mefiku eti 9-10 la September kuElim, eti 11 la September kOngandjera, eti 12-13 la September kUukualuizi, eti 14 la September kUukolonkazi na eti 15-16 la September kOmbalantu.

Omuulikitumo ta ka fikama mbela eti 21 la September a sune kuSuomi nomukuati uaje omusamane Visapaa.

„OSONDAHA”

osifo sotete somouambo sa heloka mosinjangido sokOniipa efiku eti 13 la September 1901. Hano pua pita paima omido 36.

ONGEREKA IPE

ja japulua mu auguste kOukuanjama momikunda mbali. Ojimue kOndobe nikuaavo kOhalusu. Eengereka edi adise mbali da tungua kovakriste vovene ndele inava pula oimaliva keongalo.

Karl Emil Liljeblad

kua si esiku eti 27 lja juli. Oje kua şikişa omimvo 61 nokatata.

Aauambo ojedji je mü şi naua, oşoka kue ja uuvişile evangeli omimvo ozindji nokua longo aalongi ojedji moseminari.

Omusamane kua mana aűo oşindjenda je. Aapukululua je naauvişilua je otaa ka monaşana tuu naje muşjelele ua Kalunga. Oje kua şiki ko nokuli. Ongoje u li peni?

Mu Abessinia

mua tizua mo aahongi zakuaevange-
li ajehe. Omũkuetu kua hokolola nale nke-
ne aahongi aanduisi naasweden ja tizua mo
mu Abessinia. Aaenglisa ja hugunine, ihe
ngašingeji ojo uo ja tizua mo.

Aniua aaitaalia ja ti, ojo itaa zimine
nando omũkuiilongo gumue a kale mu A-
bessinia, ojo jene ajeke. Aaitalia šo je li po
aakatoliki ojo ja hala okufala mo mu A-
bessinia eitaalo ljauo, onke ja tameke oku-
tungila mo oongerki zauo, nošilongo šu u-
za oopateri taa uvišile aantu.

Omũleli gu Abessinia guonale ngo-
ka a sindua kaaitaalia oku li mevi ljaaenglis-
sa ngašingeji, no taku tiua embo ndjoka e li
hoole mũundjendi ue, oljo Ombibeli. Nišeu-
e oje oku li po ta galikanene ošiguana še,
ošoka e ši ši, ekuaso lja šili tali zi ku Ka-
lunga akuke.

ETEMBA LJAAKIINA

Efano ndika nge to li tala naua oto
mono mo ontala taji humbatua komapepe
gaantu. kontala kua fa kua zikilua okandju-
go, moka omũntu ta guanene mo. Enima
ndjoka oljo etemba ljaakiina.

Kokutja narido mošilongo šaakiina
kakua li oondjila zoopalela omatemba taga
hilua kuukambe nenge koongombe, aakiina
aajamba oji itala ojo inaa guana okuenda
kolupazi, ngaši aantu jouala, onke ano ji
ihumbatiša ngeji komapepe gaantu. Konta-
la oku nošipundi ošuanaua nondunda taji
kelele omũteña.

Pomasiku getu taku tiua omũleli guo-
muKiina okua paleliša oondjila ozindji
zoopala koombinga ažihe zomošilongo.
Ngašingeji iihauto nomašina gokolutenda
tage ende nokuendelela no mu Kiina uo.
Ihe esiku limue ontala ja tja ngaaka taji
monika natango moondjila zauo.

Aakiintu aajamba ajehe, ošo ja li ja
humbatua nale, ošoka ojo kaje ši kuenda
kolupazi. Mošilongo šauo mua li mu nomũ-
kalo okumanga oompazi zuukazona. Oka-
kazona nge ka ningi oomvula 5 nenge 6,
nena ominue za goñua koohi joompazi no
za mangua ngeji sigo inazi koka ue nando.
Uuehame ua li ko ouindji tango, nokulila
kuukazona kua uvika uusiku nomũteña.
Ohugunina oombazi za kukutile ngeji, no-
mũkazona ta uapa okuenda kašona išeue,
ihe ondjila onde ite ji vulu ue.

Uukriste nge ue ja mu Kiina omũ-
kalo nguka gĩa tameke okuešiuu, na nga-
šingeji aakiintu aakiina taa vulu okuenda
nomagulu gauo jene. Mboka ta humbatua
ngeji pomasiku getu, šila omolu omũteña.

OŠIGONGI ŠAAGUNDJUKA JOMO- MANONGELO

Mu Suomi.

Petameko lja juli mu Suomi mua li o-
šigongi ošinene šaagundjuka je hoole oku-
pula ehala ljo mũua. Omo mua išanenua
aagundjuka aakuiilongo uo ja zi momavi
ga 6. Aagundjuka jojene ja longekiza oši-
gongi šauo noku ši galikanena omasiku o-
gendji. No Kalunga oku uvu omagalikano
gauo.

Ošigongi ša li ši nejambeko enene. O-
jendji mboka ja li ja senota no ja li je no-
malimbililo, ojo ja popišua kOmũua mue-
ne no ja kolekua šili, ja fa ja mono Jesus,
ngaši omũjapostoli Paulus okue mũ mono
mondjila joku Damaskus, noji igandja kuje.

Omo mua kundašanua uo ošilonga še-
tumo mokati kaapagani. No mošigongi mua
kala mboka ja tokola momueño guauo, na
ngame uo nda hala okutumua šaa mpoka
Omũua te ši hala. Kalunga ne ja jambeke
ajehe, puua kale ngoka ta vulua mondjila.

Omambo ge ja.

Eimbilo enene tali pula 1 sh. 6 d, no-
kašona taka pula 6 d, nEtestamenti Epe tali
pula 1 sh 9 d, agehe opo ge li ngašingeji
mOniipa.

OMANONGELO NEPUTUZO

Omanongelo getu taga pula ošindji.

Petameko ljokufu tua hokololelua nkene tu nokutunga omanongelo ogendji nuumvo. Ngašingeji omanongelo ogendji ga pu kutungua nokuli, gamue ge li po tuu, inaga pua natango, ihe taga pu tuu omasiku. Kalunga na hambelelue, šoka a pe aatungi uulazi nuupenda okutsakanisa ošilonga šauo ošinene nošizigu. Aanongeki jomanongelo ngejaka ja li aakuateli jokomeho mošilonga šika. Ojo ja kuašua kaakuanegongalo jamue. Ihe taku hokololua, aantu ojedji opo ja holoka, iilonga šo ja li popepi nokupua, nojedji ja muena šilu, inaa holoka nandokuli. Ojo je ši kujolua, no ngiika jojene je noondunge okuijola, Šo ja li ngeji aane no ja šigile oojakuauo iilonga iizigu.

Ihe, omboka je noondunge okuip' ombezi, oje na natango eha okuitula maantu taa longo ša, e taa humiša ošilonga komeho Otu ši ši naa naa, e nongelo inali ninga enongelo lja šili, omakuma no ndunda jaljo šo ja pu kutungua, aue. Oljo li na natango oompumbue ozindji. Tal' u tale, ošeelo ši nokumona omuelo guašo, iikombo noongombe zaa mone ompito okuja mo nokulonga iihuna jazo. Nomunongeki e nokupeua ošinolelua ošinene ošiluuze ša tsilikua kekuma, a uape okuñolela mo iiholelua nomajalulo, aanona taje ga jalula. Oje e nokumona uo ošitafula nošipundi še nošipungulilo šomambo no šiñolelua, ojo jaa lale pevi mpoka itaji lueza okuñata nokukulupa po nzija. Omanongelo omakulu ogendji oge na tuu iinima mbika. ihe ha ahe. Nomanongelo omape kage na ša manga. Oge noku ji kongelua ano.

Ihe, mbino ajihe tatu ji aza peni? Tu tamekeni oku ši pula šili! Ngiika jamue taa pula taa ti: Etumo itali tu kuaša, ngaši lja li hali tu kuaša šito? Otali tu kuaša tuu koonkondo zaljo, ihe iimaliua jaljo itaji guana okufuta iinima mbika ajihe. Otse jene tu nokuikuša uo, otse jene tu nokukongela aanona jetu oompumbue zauo. Omuntu omunankondo nomunandunge ota sohani okukuša aluhe. Hašo! Onke ano ne aakuluntu jaanona naakuluntu jomikunda no jomagongalo, tamekeni okuzilazila mu ninge šike, omanongelo ge li momikunda zeni ga mone iinima mbjoka tage ji pumbua. No ngele mua mono oondunge no mua uvašana šoka tamu ke ši ninga, ši tu hokololeleni uo. Ehokololo ljeni li tumineni kOniipa li nañangizilue „mOmukuetu, tse atuhe tu li leše, no tu li uve no tu mone oondunge šoka tu noku ši ninga. Ošo ngeji tu tsasane omukumo

Ngele ua zilazila, oompumbue azihe zomanongelo za hulile mpoka, ua puka nokupukilila. Andija ndi tsikile po. Iipelende niñolelua iikuauo joombapila niñolišo inaji tumbulua manga. Ojo taji pula iimaliua ji šike peni andola? Omboka taa sike iilonga jomanongelo ošimpuju, oja jalula iinima mbika taji ka pula omumvo tagu ja iimaliua OOPONDA ESELE LIMUE (L 100 — 1 --) NOPUA HUPU OOPONDA ZIMUE.

Omukuetu, pula u pule. iimaliua ji šike mpoka tatu ji aza peni? Ihe, ino hulila momapulo gualala! Galikana Kalunga e ku fatululile paua ošinima

šika no e ku pe oondunge nehalo nuupenda okulonga ša, ošilonga ša Kalunga ši hume komitse komikalo azihe!

OSIHAKAUTU SETUMO

Mu Amerika mua li mu naamati jaali oohepele, Jakob na David. Oja li haa ji menongelo ljosondaha, omongerki jegongalo ljaandjauo. Ja hokua mo, ošoka omo tuu moka ja li ja longua okutseja nekuhoola Jesus.

Osondaha jimue je ja išeue mongerki, ja šiki, oojakuauo manga inaa ja. Moku ja tegelela ja kuutumba košipundi šongerki no ja zundašana ongalo, taji ka gongelelua nena ošilonga šetumo. Ojo ja li inaji gongelua maanona šito, ihe nena aanona je na ošituši šauo jene šetumo, nojo ja lombuelua, ja uape okugandja ša. David okua lombuele Jakob nokua ti: "Aanona ajehe oojakuetu je na ša šokugandja, ihe tse tu li po ouala, katu na ša. Tatu ningi ngini?" Jakob okua guezele ko koohapu ze nokua ti: "Na tate na meme katu uapa okuindila ša kujo, ošoka nojo uo oohepele." Ihe, šo kua popi ngeji, okua petama, nokua zimbulula kohi jošipundi oku na ša. Okue ši toola po nokue ši zimbulula, ošo ošihakautu. Noku ši kuminua okua ti: "I. ošihakautu! Oše ja ngini mpaka! Ngiika ša gu mo mihakautu mbjoka ja topolelua aakuanaluhepo mošiuike šika. Itatu ši tula mongalo ošoka kaši na ue omuene." David okue ši tala olule nokua ti: "Eenc šili, tatu ši tula mongalo." Ihe Jakob okua ti: "Tatu ši tula mo ngini! Tatu ši topolelašana. na kehe tuu ta tula mo ošitopolelua še, nenge ongini? David okua ti: "Aue, ha ngaaka. Itatu ši tula mo nena, aue. Otatu ši fala kegumbo. e tatu ši kunu mokakunino ketu. Nihakautu tatu ji mono mo, otaji ningi jetumo." Jakob okue ši zimine neñañu.

Osondaha ndjijaka aamati mboka ja li kaje na ša šokutula mongalo, ihe ošihakautu šauo je ši fala kegumbo no je ši tula mevi. Kalunga nokua jambekke ošihakautu šoka, no ši iimi iihakautu 45. Ajehe je ji kuminua, na Jakob na David je ji nañukilua šili.

Megongalo ljaandjauo. ošituši šetumo šaanona šo ša zanua išeue, Jakob na David ja ji ko je na iihakautu jauo. Oja hala oku ji landa po šimue na šimue. Kehe pošihakautu ja li ja ñolele: "Šino ošihakautu šetumo. Otaši landua ehaulapa r. Na ngoka te ši landa, e noku ši tula mevi, ši iime iikuauo, niihakautu te ji mono mo, e noku ji gandja ketumo."

Aantu šo ja mono iihakautu mbjoka, oje ende-lele oku ji landa. Ošo ngeji Jakob na David ja mono iimaliua je ji tula mongalo, no komeho iihakautu mbjoka ja ningi ojindji ja gandjiša iimaliua ojindji mongalo jetumo.

Jakob na David ja tsikile ošilonga šauo šoka. Oja toto ošikunino šetumo, moka ja kunine iihakautu niimeno iikuauo. Ošo ja li je na aluhe ša šokugandja mongalo jetumo no šokukuša ošilonga šika ša Kalunga taši longua mokati kaapagani.

Ošo ohoole jokuhoola Jesus ja longiša aamati mboka oohepele. Ojo itaji tu tongiša uo ša? Nenge katu ji na!